

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Bidraget från Europas landsbygdsområden till Europaåret för kulturarv 2018 som säkerställer hållbarhet och sammanhållning mellan städer och landsbygd

(yttrande på eget initiativ)

(2018/C 440/04)

Föredragande: **Tom JONES**

Beslut av EESK:s plenarförsamling	15.2.2018
Rättslig grund	Artikel 29.2 i arbetsordningen Yttrande på eget initiativ
Ansvarig facksektion	Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av facksektionen	5.9.2018
Antagande vid plenarsessionen	19.9.2018
Plenarsession nr	537
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	201/2/7

1. Slutsatser och rekommendationer

Slutsatser

1.1 EESK stöder till fullo utnämmandet av 2018 till Europaåret för kulturarv och lovordar alla åtgärder som vidtagits av initiativtagare och organisatörer på alla nivåer för att uppmärksamma Europas mångfasetterade och rika kulturarv och öka dess synlighet ⁽¹⁾.

1.2 EESK uppmanar alla berörda aktörer och deltagare att anta vidast möjliga definition av kultur och att vara inkluderande gentemot alla medborgare.

1.3 Året bör inte enbart vara en hyllning till det förflutna, utan även främja utvecklande, nya och utmanande uttryck för människors inspiration och skicklighet, som ofta härstammar från traditioner i landsbygdens kulturarv i de enskilda länderna.

1.4 Tolv månader är ett litet tidsfönster, men det finns förhoppningar om att denna extra ansträngning och investering kommer att ge medborgarna incitament att fokusera på möjligheterna kring kulturarv i landsbygdsområden. Detta bör göra det möjligt för dem att skapa en estetisk, social och ekonomisk källa till välbefinnande med förnyad energi för den nuvarande generationen och kommande generationer. Halvvägs igenom Europaåret har över 3 500 projekt erhållit kulturarvsmärket, och landsbygdsprojektens procentandel varierar från region till region.

1.5 EESK stöder den uppmaning som Europeiska alliansen för kultur och konst i januari 2018 riktade till EU:s institutioner och medlemsstater om att garantera "betydande stöd inom ramen för den fleråriga budgetramen efter 2020". Kommittén välkomnar även kommissionens föreslagna åtagande för kultur i dess budgetförslag från maj 2018 och dess åtaganden för den nya agendan för kultur ⁽²⁾.

⁽¹⁾ EESK:s yttrande om *En ny agenda för kultur* (ännu inte offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/culture/news/new-european-agenda-culture_en

Rekommendationer

1.6 Kulturarvet på landsbygden, med all dess rikedom och mångfald, bör erkännas formellt för sitt inneboende konstnärliga värde och sitt ekonomiska och sociala bidrag till alla EU-medborgares välbefinnande ⁽³⁾.

1.7 Investeringar från offentliga finansiärer bör vara landsbygdsanpassade så att alla eventuella nya finansieringskanaler, när sådana utformas, inbegriper stöd till det kontinuerliga bidraget från familjer och arbetstagare som är verksamma inom jordbruket och till icke-statliga organisationer där enskilda upphovsmän, folkloristiska grupper, lokala aktionsgrupper och omsorgsgårdar ingår. Härvid bör man till fullo beakta de åtgärder som krävs för att förstärka infrastrukturen för kulturarv på landsbygden.

1.8 Befintliga finansieringskanaler inom EU, inbegripet landsbygdsprogrammet, bör i ökande omfattning se kultur som något som har övergripande värde, och bör stödja kulturprojekt, inbegripet de som skyddar, främjar och förbättrar landskap med biologisk mångfald. Återställandet av betesdjurhållning och avlägsna stugor i Pyrenéerna samt vinodlingar på Santorini och skydd av betesgång i Şeica Mare (Rumänien) är precis som kulturprojektet Leader i Lesbos (Grekland) bra exempel på stöd för migranters integrering. Stödåtgärderna för miljövänligt jordbruk bör även fortsättningsvis bidra till uppbyggnaden av livsmiljöer på jordbruksmark, och den bebyggda miljön bör uppnå en högre standard när det gäller utformning, och respektera traditionella kulturmönster, samtidigt som den bör vara anpassad för modern användning.

1.9 Hållbara skogsområden, skogar och vattenleder förtjänar stödåtgärder för att undvika förstörelse och föroreningar. Man bör tillhandahålla medel för att bevara de skyddande bälten av träd och buskar som förr anlades på landsbygden (i t.ex. Polen på grundval av Dezydery Chłapowski's idéer) och som begränsar markerosion och koldioxidutsläpp, ökar avkastningen och berikar landskapet.

1.10 Öppet hus-dagar på gårdar, skolbesök på landsbygden, utställningar, hantverksmässor och andra mässor och kulturfestivaler hjälper invånarna i städer att bättre förstå och uppskatta landsbygdsområden och förtjänar stöd genom offentlig finansiering. Detta gäller även åtgärder för att genom kulturprojekt bygga broar mellan medborgare på landsbygden och i städerna.

1.11 Åtgärder för att presentera landsbygdskultur och landsbygdstraditioner för nya generationer genom innovativa moderna grepp bör uppmuntras och de ekonomiska och sociala fördelarna bör mätas, god praxis delas och lyftas fram. Konstnärer och andra inspirerande kulturpersoner, ibland från andra orter, bör få stöd med att hjälpa samhällen att förverkliga de lokala kulturtillgångarnas fulla potential.

1.12 Den allvarliga förlusten av hantverksfärdigheter bör åtgärdas genom ökade investeringar i utbildning så att det sker en överföring till nästa generation med grund i tidigare kunskaper som uppmuntrar till innovation. Skolor på landsbygden bör ta upp den sysselsättningspotential som finns i landsbygdens tillgångar samt externa karriärmöjligheter i undervisningen. Det är en särskild utmaning, inte enbart för unga jordbrukare, utan för alla unga människor på landsbygden, att visa på entreprenörskap i sin roll som beskyddare av sitt arv.

1.13 Kulturarv på landsbygden bör främjas på ett hållbart sätt bl.a. i turismfrämjande syfte för att stadsbor ska kunna lära sig att uppskatta landsbygdens kulturtillgångar och lättare fatta beslut om att slå sig ned på landsbygden och att arbeta på mer avlägsna orter.

1.14 Marknadsföring av kulturprodukter från landsbygden, t.ex. det gastronomiska arvet, bör främjas, och de geografiska beteckningarna skyddas, för att säkerställa kvalitet och spårbarhet för medborgarna.

1.15 Frivilligarbete, samhällsdeltagande och sociala företag samt privata företag på landsbygden bör uppmanas att utveckla och dela med sig av sina kulturverksamheter, och även att främja den språkliga och dialektala mångfalden, till förmån för alla medborgare. "Smarta" landsbygdssamhällen bör ta tillvara värdet av och potentialen hos sina lokala kulturtillgångar och söka möjligheter att samarbeta med liknande grupper på andra orter för att främja kopplingar, och även öka den ekonomiska nyttan av fler möjligheter till turism.

⁽³⁾ EESK:s konferens den 20 och 21 juni 2016.

1.16 Samtidigt som projekt som markerar Europaåret för kulturarv 2018 sannolikt kommer att fortsätta in i framtiden är det viktigt att det genomförs en tydlig inventering och utvärdering av kvantifierbara investeringar och resultat, med beaktande av ekonomiska, sociala och kulturella faktorer. Cirka åtta miljoner euro anslogs till Europaåret efter trepartsförhandlingar mellan Europaparlamentet och rådet under 2017. Det är rimligt att förvänta sig att en kvantifierbar andel av detta stöd fanns tillgängligt för landsbygdsområden.

1.17 Mer forskning krävs för att kvantifiera och mäta kvaliteten på fördelarna med arv och pågående kulturverksamheter för medborgarnas välbefinnande och för att stötta lösningar för framtida åtgärder. Stoiska försvarare av arv behöver stöd för att välkomna nya migranter och annorlunda kulturtraditioner.

1.18 Brådskande åtgärder krävs rörande konnektivitet för transport och digital infrastruktur som är avgörande för befolkningsnivån i landsbygdsområden och för utvecklingen av kulturturism.

2. Inledning

2.1 Detta yttrande fokuserar specifikt på den stora mängden tillgångar och den talang som landsbygdsområden och deras medborgare besitter, och som kommer att bidra till Europas kulturarv samt på hur denna vida definition av kultur bidrar till en mer bärkraftig och blomstrande lantlighet. Vi stöder den alleuropeiska stadgan om landsbygdskultur som främjar hållbar fysisk planering⁽⁴⁾ och hänvisningen i Cork 2.0-förklaringen från 2016: "Markförvaltning har en viktig roll inom gränssnittet mellan medborgarna och miljön. Politiken måste ge incitament till tillhandahållandet av miljömässiga kollektiva nyttigheter, inbegripet bevarandet av Europas natur- och kulturarv".

2.2 Detta initiativ måste vara föremål för landsbygdssäkring, och EESK hyser farhågor om att tillräcklig kunskap om Europaåret inte kommer att nå ut till de små gemenskapsgrupperna i samhällen och småstäder i tid för att de ska hinna förbereda sig och lyfta fram det breda spektrum av kulturtillgångar som omger dem. Året bör inte enbart vara en hyllning till det förflutna, utan även främja utvecklande, nya och utmanande uttryck för människors inspiration och skicklighet, som ofta härstammar från traditioner i landsbygdens kulturarv i de enskilda länderna.

2.3 Att lista befintliga kulturella verksamheter och dra lärdom av framgångsrika projekt har ett genuint värde, men firandet år 2018 bör även inbegripa nya, innovativa kulturevenemang som bygger vidare på det förflutna och överför kulturarvet till nya generationer på ett samtida sätt som ger landsbygdsområden nya möjligheter. Kreativa Europa har två landsbygdsprojekt, "Roots and Roads" och "Food is Culture" som, om de blir framgångsrika, skulle kunna bidra till lärande och utveckling.

2.4 Även om det är svårt att kvantifiera de ekonomiska och sociala fördelarna med kulturell verksamhet (mer än 300 000 jobb är direkt kopplade till europeisk kultur) anser OECD att kultur bör användas som en indikator för välbefinnande och det är viktigt att organisationerna av Europaåret för kulturarv 2018 genomför någon sorts analys som skulle kunna motivera framtida offentliga investeringar. Det bör tydligt redogöras för hur framgångsrikt året var när det gäller att nå ut till landsbygdsområden och avlägsna områden, och hur man har byggt vidare på tidigare god praxis, som t. ex. projekten AlpFoodway⁽⁵⁾ och Terract⁽⁶⁾, för framtida prioriteringar på EU-nivå och på regional nivå.

3. Allmänna och särskilda kommentarer

3.1 Landsbygdslandskapen, mosaiken av naturliga, geologiska strukturer och människans avtryck i form av jordbruk, skogsbruk, sjöar, floder och anlagda bosättningsplatser utgör kanske det största kulturarv som finns. I allt från nationalparker och Natura 2000-områden till stadsnära grönområden finns en skiftande skönhet att uppskatta, en inspirationskälla för generationer av konstnärer, musiker, litteraturkännare och dansare, samt för alla oss som inte tillhör någon av dessa kategorier. I kommissionens nya agenda för kultur berörs landsbygdsperspektiven endast flyktigt. Det

⁽⁴⁾ Resolution nr 2 från Europeiska konferensen för ministrar med ansvar för fysisk/regional planering i medlemsstaterna i Europarådet (CEMAT) om den alleuropeiska stadgan om landsbygdskultur: Främjande av hållbar fysisk planering – "Landsbygds-kulturen som en faktor för territoriell sammanhållning", som antogs vid CEMAT:s 15:e sammankomst i Moskva, Ryska federationen, den 9 juli 2010.

⁽⁵⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/alpfoodway/en/home>

⁽⁶⁾ <http://www.terract.eu/fr/>

uppges dock att "på landsbygden bidrar restaurering och uppgradering av kultur- och naturarvet till ökad tillväxtpotential och hållbarhet. Integrerad förvaltning av kultur- och naturtillgångar sporrar människor till att upptäcka och intressera sig för bådadera." Mayangna-folket i Nicaragua använder samma ord för natur och kultur. Detta är ekologiskt medborgarskap.

3.2 Landsbygdssamhällen skänker till och med mervärde åt landskapen. Det är förmän och anställda inom lantbruket och skogsbruket samt hantverkare – män och kvinnor – som har format dessa landskap. Generationer av skickliga människor har dragit nytta av mark och vatten för livsmedel, skydd och för att generera inkomst. I Polen utvecklades till exempel under 1800-talet idén om bälten av grönområden och buskar för markskydd, vilket gav landskapet dess särprägel. De använde stenar och stockar för att forma gränser för åkrarna, reste lador och verkstäder. De såg, över flera generationer, efter lantraser som är lämpade för terrängen och klimatet och förvaltade vegetationen. De utvecklade särskilda gastronomiska och folkloristiska lokala traditioner. Vi besitter också ett rikt arv i form av ståtliga byggnader – herrgårdar, slott och kyrkor, men även bondestugor, små landsbygdskvarnar och landsbygdsbutiker, såsom de som omsorgsfullt restaurerats vid St Fagan's Folk Museum i Wales. Underhållet av liknande historisk arkitektur betalas ofta genom privata investeringar, med visst betydelsefullt stöd från allmänheten och välgörenhet. I ett innovativt projekt i norra Wales utnyttjas förnybar energi från havsbotten för att värma upp och därmed minska kostnaderna för Plas Newydd, en "National Trust"-villa⁽⁷⁾. I uppmärksammandet av vårt förflutna och vår samtid bör vi sträva efter att skapa balans mellan idealistiska aspekter och människans verklighet med dess mödor och ansträngningar.

3.3 Vi uppskattar alla ansträngningar, inbegripet det arbete som European Heritage Alliance har utfört, för att på ett varsamt sätt bevara detta arv. Restaurering inbegriper behovet av stödjande planeringsmyndigheter som säkerställer harmoniska ombyggnader. REVAD-projektet, som medfinansieras av Erasmusprogrammet, tillhandahåller utbildning för att förstärka potentialen för återanvändning av överflödiga jordbruksbyggnader och på så vis förhindra att de utplånas.

3.4 Människor på landsbygden har skapat sin egen kultur, som återspeglar deras arbete, fritid och samhällsutmaningar, i alla former av konst, idrott och allmän samhällsgemenskap. Landsbygdsområden är ofta viktiga reservoarer för mångfalden av minoritetsspråk och dialekter. Ortnamn, namn på bondgårdar och åkrar har en betydelsefull innebörd som förtjänar att förstås och respekteras. De har skapat, och fortsätter att skapa, ett arv av värde för samhället i stort.

3.5 Deras ekonomiska verksamheter utvecklas dock och försvinner ibland. Inte alla landskap är ofördärvade. Vissa uppvisar tecken på industriell exploatering, krig och plundring, eller ödeläggelse efter torka, översvämningar eller bränder, eller till och med överexploatering till följd av en alltför intensiv och koncentrerad turismverksamhet. De har alla en berättelse att förtälja, lärdomar att förmedla. För att begränsa klimatförändringarnas konsekvenser kommer det att krävas aktiva åtgärder för att bevara mångfalden och ett utbud av erfarenheter. Bevarandet av kopplingarna till det förflutna kallas "tillhandahållande av kollektiva nyttigheter", och landskap förfaller om det inte finns en hållbar biologisk mångfald, lyhörd planering och förvaltnad tillgång. Även de konstnärliga, kulturella uttrycken urvattnas när landsbygdsbefolkningen minskar till nivåer som inte är hållbara.

3.6 I Eurostat 2017 konstateras att mer än en tredjedel av européerna inte deltar i kulturella verksamheter, varför utvecklingen av kulturturism på landsbygden med koppling till hälsa och fritidsaktiviteter är, och kommer att fortsätta att vara, en viktig bro mellan människor i städerna och människor på landsbygden. I staden Galway finns goda exempel på kulturella partnerskap mellan land och stad, och initiativet Europas kulturhuvudstad (t.ex. Plovdiv, Bulgarien, och Matera, Italien, år 2019) bör alltid visa upp kulturegenskaper från både stad och landsbygd. I Wales har Heritage Statutory Body, CADW, ett öppet hus-initiativ, som ingår i ett projekt som omfattar 50 länder och hjälper medborgarna att följa historiska förändringar, för att bättre förstå sin samtid – för att planera din framtid behöver du förstå ditt förflutna.

3.7 I Grekland finns ett annat exempel på delad kunskap, vid den "Art Farm"⁽⁸⁾ som utvecklats av Sotiris Marinis. I byn Megali Mantinea i västra Mani har han uppfört tre hus och ett utbildningscentrum, och arbetar efter principen att du genom en erfarenhet här lär dig något om arvet från landsbygden och vårt kulturarv.

⁽⁷⁾ <https://www.bangor.ac.uk/studentlife/studentnews/gift-s-marine-renewable-visit-to-plas-newydd-18421>

⁽⁸⁾ <https://www.facebook.com/agroktima.artfarm/>

3.8 Kulturturismen på landsbygden bidrar i allt högre grad till att tillhandahålla ekonomiska och sociala resurser och utgör en grund för gemensamma investeringar. Ansvaret för att skydda och stödja Europas kulturarv är en nationell, regional och lokal behörighet, och det är avgörande att det finns en allmän känsla av stolthet. EU:s institutioner kan främja en känsla av gemensamma europeiska värderingar och ge incitament till och främja god praxis och gemensamma erfarenheter⁽⁹⁾. Traditionella, regionala matrecept, öl och vin, dräkter och musik som visas upp vid Berlins Gröna vecka⁽¹⁰⁾ lockar tusentals internationella besökare varje år och bidrar till att sammanlänka samtiden med det förflutna. Att koppla samman livsmedel och hantverksprodukter från landsbygdsproducenter direkt med konsumenter via saluhallar och internetförsäljning blir alltmer populärt, och ett exempel på detta är de lokala matgrupperna REKO i Finland.

3.9 Såväl avskilda platser som platser där man kan lyssna och titta på fåglar och uppleva skogsmarker (skogarnas mångfald samt växtarter för medicinskt bruk) bidrar till att göra medborgarna mer nyfikna och utforskande och till att de mår bättre. Ett breddande av antalet valmöjligheter och upptäckter bör bidra till att man undviker att besöken i alltför hög grad koncentreras till sårbara platser. Detta skapar ekonomiskt och sysselsättningsrelaterat mervärde, med grund i landsbygdens huvudtillgångar, i mer avlägsna områden, vilket är ett värde som redan uppskattas av smarta byar och samhällen. I Lombardiets bergsområden stärker AttivAree-projektet människors känsla av tillhörighet genom att förstärka naturarvet via konsten. Projektet arbetar också med att renovera vandrarhem och främja tillgängligheten i avlägsna byar såsom Lavenone⁽¹¹⁾. Resebyråer bör uppmuntras att arbeta i partnerskap med geografiskt avlägsna företagare och sociala företag som främjar hållbar kulturturism.

3.10 Genom att sprida och avbilda kulturinformation med hjälp av digital teknik kommer man på ett kreativt sätt att krympa det avstånd som förut ökade mellan stad och landsbygd samt mellan yngre och äldre generationer. Projekt såsom YourAlps⁽¹²⁾, som återknyter banden mellan unga människor och bergsområdenas kulturarv, välkomnas. Det finns många nya exempel på innovativa sätt att porträttera kulturtraditioner, som t.ex. det konstnärliga projekt som används i Aasted i Danmark och i byn Pflun i Schweiz. Det är projekt som härrör från lokala initiativ och som identifierat lokala behov och använder sig av deltagandebaserade förfaranden, som i sig själva är en del av Europas kulturtradition. Offentliga och privata resurser bör finnas tillgängliga på europeisk, statlig och regional nivå för att påskynda investeringar i liknande initiativ.

3.11 Nya digitala verktyg används också i ökande omfattning, exempelvis på platser där det har pågått eller pågår en konflikt, för att återskapa viktiga historiska platser som förstörts på grund av att de övergivits eller skadats i samband med krig. Teknik används för att läsa gravstenar och bleknade manuskript med ökad precision⁽¹³⁾. Vi välkomnar kommissionens planerade strategi "Digital4Culture" och förväntar oss att denna ska beakta alla eventuella relevanta kulturella aspekter. I MEMOLA-projektet används t.ex. 3D-skannade avbildningar av gamla bevakningsområden som underlag för nya bevakningsprocesser.

3.12 Det behövs mer forskning för att förstå vilken betydelse kulturell verksamhet har för människor och vilka hälsofördelar den kan medföra för personer i alla åldrar, inte minst när det gäller personer med fysisk eller psykisk sjukdom⁽¹⁴⁾, medan befintliga Erasmus+-program, t.ex. "TEMA Masters", för närvarande finansierar goda forskningsmöjligheter. Vid den högnivåkonferens som hölls inom ramen för Horisont 2020 och Europaåret för kulturarv på temat "Innovation och kulturarv"⁽¹⁵⁾ efterlystes ytterligare åtgärder för att utveckla forskningsarbetet i syfte att fastställa prioriteringar och bästa praxis vid främjande av kulturella verksamheter.

3.13 Initiativ som stöds av välgörenhetsstiftelser och filantropiska stiftelser har bidragit väsentligt till att bevara naturområden och stödja verksamheter, ofta genom sociala företag som främjar utvecklingen av landsbygdsområden på ett hållbart sätt. Den finska kulturstiftelsen stöder forskning om åtgärder för att förhindra att restprodukter från jordbruket påverkar vattenkvaliteten i Östersjön. Den samarbetar med jordbrukare som anser att ökad biologisk mångfald innebär ett rikare landskap. Andra välgörenhetsinitiativ är välkomna, som t.ex. "Wales Schools' Cultural Heritage Trust", som främjar

⁽⁹⁾ EESKs yttrande om *En ny agenda för kultur* (ännu inte offentliggjort i EUT).

⁽¹⁰⁾ <https://www.grueneweche.de/>

⁽¹¹⁾ AttivAree-projekt i Lombardiet.

⁽¹²⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/youralps/en/home>

⁽¹³⁾ Andrew Skerretts projekt, som presenterades vid en hearing i studiegruppen den 24 juli 2018 i Cardiff.

⁽¹⁴⁾ Innovate Trust – Positiva resultat från trädgårdsodlingsprojektet Field Days.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/events/innovation-and-cultural-heritage-2018-mar-20_en

kulturtävlingar mellan skolor där unga människor engageras i fastställandet och genomförandet av sitt val av kulturell verksamhet⁽¹⁶⁾. Ett exempel, som gör det möjligt för unga människor att utforska sitt kulturarv är skolan i Piscu⁽¹⁷⁾, Rumänien, som är både en specialiserad arvsskola och en organisatör av workshoppar och konferenser. Kommittén välkomnade själv elever från skolor i hela Europa i mars 2018 som diskuterade sina kulturella prioriteringar under devisen "Ditt Europa: Din mening!"⁽¹⁸⁾. De avslutade med att säga: "Jag vill leva i ett Europa som värderar och skyddar alla typer av kultur. Vi vill undvika elitism och göra kulturen mer populär, men även ha möjlighet att skapa vår egen". I Giffoni, en by i södra Italien, gjorde ungefär 300 elever filmer och videoklipp för att marknadsföra sin region.

3.14 Investeringar från offentliga finansierare bör vara landsbygdsanpassade så att alla eventuella nya finansieringskanaler, när sådana utformas, inbegriper stöd till det kontinuerliga bidraget från familjer och arbetstagare som är verksamma inom jordbruket och till icke-statliga organisationer där enskilda upphovsmän, folkloristiska grupper, lokala aktionsgrupper och omsorgsgårdar ingår. Härvid bör man till fullo beakta de åtgärder som krävs för att förstärka infrastrukturen för kulturarv på landsbygden.

3.15 Det finns utrymme för ökade tematiska och geografiska kopplingar, något som även efterfrågas av kulturturisterna. Det är välkommet med gemensam varumärkesutveckling och projekt med gemensam tillgång. Jordbruksmässor i byar och småstäder, och nationella evenemang som t.ex. "Royal Welsh at Builth Wells"⁽¹⁹⁾, som lockar omkring 240 000 besökare, och litteraturfestivalen "Hay on Wye", som ger uppskattningsvis 21 miljoner pund till ett litet landsbygdsområde, är betydande ekonomiska och sociala givare. Öppet hus-dagar på gårdar, mässor, kulturfestivaler, såsom Llangollen International Eisteddfod, konserter, processioner, som t.ex. det i Veurne i Belgien, smalspåriga järnvägar för ånglok, stavgång och traditionella danstrupper, bidrar alla oerhört mycket till att bevara och främja kulturarv på landsbygden. Frivilligarbetarnas bidrag vid dessa evenemang – under många generationer – är i sig en betydande del av vårt kulturarv. Det arbete som "European Volunteer Centre" samt nationella och regionala frivilligorganisationer utför för att främja kvalitativt frivilligarbete inom kulturområdet välkomnas och dessa organisationer uppmanas att fortsätta med sina värdefulla insatser, bl.a. att tillhandahålla utbildning inom hälsa och säkerhet för att garantera säkra och angenäma upplevelser för såväl frivilligarbetare som turister.

3.16 Det råder dock en ökande brist på skickliga hantverkare som kan överföra kunskap och lära upp en ny generation i sätt att skydda och utveckla detta brokiga arv. JEMA-initiativet⁽²⁰⁾, som har sitt ursprung i Frankrike, främjar regelbundet hantverkarens arbete och behovet av att lära upp nya generationer. Att ta itu med detta behov är en bra möjlighet att knyta vänskapsband mellan generationerna genom, och för, kulturen. Mer praktisk utbildning och erkännande av förvärvade färdigheter är av yttersta vikt inom befintliga EU-program och nationella/regionala program med inriktning inte enbart på befintliga hantverks- och miljöfärdigheter, utan även på mentorskap, utveckling av ny teknik och företagande på kulturområdet. Det krävs stöd till konstnärer och andra som arbetar med lokala skolor på landsbygden och i städerna, bl.a. med utveckling av kulturidéer över flera generationer och mellan etniska grupper.

3.17 Kulturarv på landsbygden handlar även om deltagandedemokrati. Det finns en stark europeisk tradition av kommunal solidaritet och av att ta itu med isolering och nackdelar genom gemenskapsaktiviteter, varav många är kulturbaserade. Uppbyggnad av lokalt, hållbart ledarskap och genomförande av lokala prioriteringar genom lokalt ledd utveckling (LLU) och Leader-metoden bidrar till ett arv av organiserade civila grupper och rörelser. Sociala och kulturella verksamheter bidrar till att binda samman människor i geografiska områden där det är tunnsått med offentliga och privata tjänster. En tradition av frivilliga sektorsinsatser, ibland som sista utväg, upprätthåller känsliga, sårbara landskap av mänsklig överlevnad. Det är avgörande med offentligt stöd för sådana aktiviteter.

Bryssel den 19 september 2018.

Luca JAHIER
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽¹⁶⁾ [https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren Park Primary School, Ferndale.](https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren_Park_Primary_School_Ferndale)

⁽¹⁷⁾ <http://piscu.ro/piscu-school/#>

⁽¹⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/civil-society-citizens-participation/your-europe-your-say>

⁽¹⁹⁾ <http://www.rwas.wales/royal-welsh-show/>

⁽²⁰⁾ Journées Européennes des Métiers d'Art <https://www.journeesdesmetiersdart.fr/>.